

EVROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

2014/2237(INI)

22.4.2015

OSNUTEK POROČILA

o zmanjševanju neenakosti s posebnim poudarkom na revščini otrok
(2014/2237(INI))

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

Poročevalka: Inês Cristina Zuber

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV.....	9

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o zmanjševanju neenakosti s posebnim poudarkom na revščini otrok (2014/2237(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah, sprejete 20. novembra 1989 v New Yorku,
- ob upoštevanju Konvencije ZN o pravicah invalidov, sprejete 13. decembra 2006 v New Yorku,
- ob upoštevanju člena 3 Pogodbe o Evropski uniji,
- ob upoštevanju člena 24 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
- ob upoštevanju revidirane Evropske socialne listine,
- ob upoštevanju priporočila Komisije z dne 20. februarja 2013 z naslovom „Vlaganje v otroke: prekinimo krog prikrajšanosti“ (C(2013)778),
- ob upoštevanju poročila Komisije z naslovom „Employment and Social Developments in Europe 2012“ (Zaposlovanje in družbeni razvoj v Evropi v letu 2012),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 15. februarja 2011 z naslovom „Agenda EU za otrokove pravice“ (COM(2011)0060),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. decembra 2010 z naslovom „Evropska platforma proti revščini in socialni izključenosti: evropski okvir za socialno in teritorialno kohezijo“ (COM(2010)0758),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 4. julija 2006 z naslovom „Strategiji EU o otrokovih pravicah naproti“ (COM(2006)0367) in svoje resolucije o tej strategiji z dne 16. januarja 2008¹,
- ob upoštevanju poročila Eurofounda o tretji evropski raziskavi o kakovosti življenja z naslovom „Kakovost življenja v Evropi: učinek krize“,
- ob upoštevanju poročila Eurofounda o tretji evropski raziskavi o kakovosti življenja z naslovom „Kakovost življenja v Evropi: socialne neenakosti“,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 27. novembra 2014 o 25. obletnici Konvencije ZN o otrokovih pravicah²,

---

¹ UL C 41 E, 19.2.2009, str. 24.

² Sprejeta besedila, P8_TA(2014)0070.

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. julija 2013 o vplivu krize na dostop ranljivih skupin do oskrbe¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. novembra 2011 o Evropski platformi proti revščini in socialni izključenosti²,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. marca 2011 o pojavnih oblikah revščine žensk v Evropski uniji³,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. oktobra 2010 o vlogi minimalnega dohodka v boju proti revščini in spodbujanju vključujoče družbe v Evropi⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. oktobra 2008 o spodbujanju socialne vključenosti in boja proti revščini, vključno z revščino otrok, v EU⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. januarja 2008: Strategiji EU o otrokovih pravicah naproti⁶,
- ob upoštevanju poročila organizacije Save the Children z naslovom „Child poverty and social exclusion in Europe“ (Revščina otrok in socialna izključenost v Evropi), Bruselj, 2014, str. 5,
- ob upoštevanju poročila Unicefovega urada za raziskave iz leta 2014 z naslovom „Children of the Recession: The impact of the economic crisis on child well-being in rich countries“ (Otroci recesije: vpliv gospodarske krize na blaginjo otrok v bogatih državah),
- ob upoštevanju poročila mreže EAPN in EUROCHILD iz leta 2013 z naslovom „Towards children's well-being in Europe – explainer on child poverty in the EU“ (Blaginji otrok v Evropi naproti – o otroški revščini v EU),
- ob upoštevanju poročila Unicefovega urada za raziskave Innocenti iz leta 2012 z naslovom „Measuring child poverty: New league tables of child poverty in the world's rich countries“ (Merjenje revščine otrok: nove lestvice revščine otrok v najbogatejših državah na svetu),
- ob upoštevanju končnega znanstvenega poročila projekta DRIVERS z naslovom „Social inequalities in early childhood health and development: a European-wide systematic review“ (Socialne neenakosti v zdravju in razvoju v zgodnjem otroštvu: vseevropski sistematični pregled), London, september 2014,
- ob upoštevanju statistike Evropske unije o dohodku in življenjskih pogojih (EU-SILC)

---

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0328.

² UL C 153 E, 31.5.2013, str. 57.

³ UL C 199 E, 7.7.2012, str. 77.

⁴ UL C 70 E, 8.3.2012, str. 8.

⁵ UL C 9 E, 15.1.2010, str. 11.

⁶ UL C 41 E, 19.2.2009, str. 24.

za leto 2013,

- ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 30. septembra 2009 o delu in revščini ter nujnosti globalnega pristopa,
  - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 14. julija 2010 o revščini in dobrem počutju otrok,
  - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 10. decembra 2013 o evropskem minimalnem dohodku in kazalnikih revščine,
  - ob upoštevanju člena 52 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve (A8-0000/2015),
- A. ker večje socialne neenakosti vodijo v večjo revščino otrok, saj so otroci najbolj ogrožena starostna skupina za tveganje revščine v 19 državah članicah EU; ker se negativne posledice socialne neenakosti prenašajo z generacije na generacijo, podatki pa kažejo, da se je razlika med bogatimi in revnimi povečala po vsej EU, vključno z državami z višjim BDP;
- B. ker ima zmanjševanje dohodkov odločilen vpliv na zmanjšanje ciklov socialne neenakosti;
- C. ker se je v Evropi (EU27+Norveška, Islandija in Švica) med letoma 2008 in 2012 število otrok, ki jim grozita revščina ali socialna izključenost, povečalo za skoraj en milijon, pri čemer se je samo med letoma 2011 in 2012 povečalo za pol milijona¹, in ker sta po podatkih Eurostata leta 2013 v EU28 revščina ali socialna izključenost ogrožali 26,5 milijona otrok; ker se je v EU27 med letoma 2008 in 2012 tveganje za revščino ali socialno izključenost povečalo s 26,5 % na 28 %, v EU28 pa sta leta 2013 revščina ali socialna izključenost ogrožali 28 % vsega prebivalstva, mlajšega od 18 let;
- D. ker je zaskrbljujoče, da se je v državah, kot so Estonija, Grčija in Italija, od leta 2008 podvojil delež otrok, ki ne morejo biti deležni rdečega mesa, piščanca ali rib dva dni zapored;
- E. ker organizacije opozarjajo, da so glavni vzrok za vse večjo revščino otrok tako imenovani varčevalni ukrepi (znatno zmanjšanje socialne pomoči otrokom in družinam, vse večja brezposelnost, širjenje negotovih oblik zaposlitve in povečanje davčne obremenitve), po podatkih Unicefa pa so zmanjšanja proračunskih sredstev, zlasti v sredozemskih državah, prispevala k večjim neenakostim in poslabšanju življenjskih razmer otrok², zato te politike pomenijo kršitev pravic otrok in neizpolnjevanje mednarodnih obveznosti, ki izhajajo iz Konvencije o otrokovih pravicah in

---

¹ Organizacija Save the Children, „Child Poverty and Social Exclusion in Europe“ (Revščina otrok in socialna izključenost v Evropi), Bruselj, 2014, str. 5.

² Poročilo Unicefovega urada za raziskave (2014), „Children of the Recession: The impact of the economic crisis on child well-being in rich countries“ (Otroci recesije: vpliv gospodarske krize na blaginjo otrok v bogatih državah), Innocenti Report Card 12, UNICEF Office of Research, Firenze.

Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah;

- F. ker so enostarševske družine, zlasti družine z materami samohranilkami, bolj izpostavljene tveganju revščine ali socialne izključenosti (49,8 % v primerjavi s 25,2 %), kar je posledica feminizacije revščine in plačnih razlik med moškimi in ženskami;
- G. ker lahko otroci vse življenje trpijo posledice revščine in socialne izključenosti, njune učinke pa čutijo tudi naslednje generacije; ker so se povečale razlike v izobrazbi med otroci iz različnih družbenoekonomskih okolij (v 11 državah zagotavljanje storitev predšolske vzgoje in izobraževanja za otroke v starosti od 0 do 3 let dosega zgolj 15-odstotno pokritost);
- H. ker v večini držav stroške, povezane z izobraževanjem, zlasti za šolsko gradivo in prevoz, krijejo večinoma gospodinjstva;
- I. ker je celo v državah, kjer je pravica do zdravja zakonsko opredeljena, veliko otrok, ki nimajo dostopa do družinskega zdravnika ali zobozdravnika;
- J. ker imajo vsi otroci pravico do zaščite pred zlorabo, nasiljem in zanemarjanjem in ker so raziskave pokazale, da so zaradi finančnih pritiskov na družine in krčenja javnih storitev otroci bolj ogroženi in da imajo varčevalni ukrepi za posledico povečanje nasilja nad otroci;
- K. ker je za družine, ki jih ogroža revščina, večja verjetnost, da živijo v nehiigienskih in nevarnih okoljih, in ker 17 % otrok v EU28 še vedno živi v takih razmerah, kar 15 držav pa presega to povprečje¹; ker je vse večje število prisilnih izselitev zaradi nezmožnosti plačevanja stanovanjskih stroškov številne otroke porinilo v zatočišča;

Priporočila

1. priporoča, naj države članice povečajo količino, zneske, obseg in učinkovitost socialne podpore, namenjene posebej otrokom, pa tudi staršem (kot so nadomestila za brezposelnost), ter uveljavljajo delovno zakonodajo, ki družinam zagotavlja socialne pravice in varnost ter preprečuje negotove oblike zaposlovanja;
2. priporoča, naj države članice izvajajo ali okrepijo univerzalne socialne prejemke, namenjene otrokom, kot njihovo lastno pravico;
3. poziva Komisijo, naj državam članicam ne priporoča preoblikovanja javnih storitev ali rezov vanje ter naj ne spodbuja prilagodljivih delovnih razmerij in privatizacije javnih storitev, saj je to nedvomno povzročilo zmanjšanje socialnih pravic otrok;
4. poziva države članice, naj uvedejo in spremljajo načrte za ublažitev revščine otrok s posebnim poudarkom na lastnih pravicah otrok ter si zastavijo cilje za zmanjšanje revščine in socialne izključenosti otrok;

---

¹ EU-SILC (2013), „European Union Statistics on Income and Living Conditions“ (statistika Evropske unije o dohodkih in življenjskih pogojih).

5. poziva Evropsko komisijo in Evropski parlament, naj izkoristita priložnost vmesnega pregleda večletnega finančnega okvira za povečanje odobrenih proračunskih sredstev iz Evropskega socialnega sklada in programa pomoči v hrani za najbolj ogrožene skupine ter preverita, ali so otroci v programskem načrtovanju in izvajanju regionalnih in kohezijskih politik obravnavani prednostno;
6. priporoča državam članicam, naj v svojih nacionalnih proračunih vidno in pregledno predvidijo stroške, namenjene boju proti revščini otrok in izpolnjevanju njihove dolžnosti, da zavarujejo otroke;
7. poziva države članice, naj uvedejo zakonodajo, ki bo zaščitila ali povečala pravice do porodniškega in očetovskega dopusta;
8. priporoča, naj države članice pripravijo proaktivne socialne strategije, ki preprečujejo revščino in ločevanje otrok od družinskega okolja, pri čemer naj zagotovijo, da revščina ni razlog za institucionalizacijo otrok;
9. priporoča, naj države članice vsem otrokom zagotovijo dostop do brezplačnega in kakovostnega javnega šolstva v vseh starostih, vključno z zgodnjim otroštvom, in zagotovijo ustrezna razmerja med številom učiteljem in številom učencev;
10. priporoča, naj države članice zagotovijo brezplačno šolsko gradivo in šolski prevoz v času šolanja;
11. poziva države članice, naj zagotovijo univerzalno, javno, brezplačno in kakovostno zdravstveno varstvo, in sicer kar zadeva preventivno in osnovno zdravstveno varstvo, dostop do diagnosticiranja, zdravljenja in rehabilitacije, pravico do spolnega in reproduktivnega zdravja žensk z zagotavljanjem zdravstvenega varstva za dojenčke in zdravstvene nege pred porodom in po njem, zlasti v primeru prezgodnjega poroda, ter dostop do družinskih zdravnikov, zobozdravnikov in specialistov za duševno zdravje za vse otroke, ter vključijo te vidike v javnozdravstvene strategije na nacionalni ravni in ravni EU;
12. priporoča, naj države članice zagotovijo potrebno podporo, da se vsem otrokom omogoči uresničevanje pravice do kulture, športa in prostega časa, s posebnim poudarkom na revnih otrocih, otrocih na oddaljenih območjih, invalidnih otrocih in migrantih;
13. poziva države članice, zlasti tiste, kjer so socialne neenakosti večje, naj okrepijo socialne pravice, ki jih mora zagotavljati država, s povečanjem števila delavcev in strokovnjakov za storitve na področju socialne varnosti in izboljšanjem zdravstvenega, psihološkega in socialnega varstva otrok;
14. priporoča Komisiji in državam članicam, naj pripravijo statistične metode, ki vključujejo večrazsežnostne kazalnike za merjenje revščine, da bi se upoštevale omejitve relativnih merjenj revščine, opravljenih v okviru Programa Združenih narodov za razvoj, Unicefa in Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj, ter presegli kazalniki tveganja revščine in socialne izključenosti;

15. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in državam članicam.

OBRAZLOŽITEV

V skladu s Konvencijo ZN o otrokovih pravicah je treba vsem otrokom zagotoviti pravico do izobraževanja, zdravstvenega varstva, stanovanja, zaščite, sodelovanja v sprejemanju odločitev, ki jih zadevajo, prostega časa in razvedrila, uravnotežene prehrane ter odraščanja v družinskem okolju. Vendar se v EU določbe konvencije še zdaleč ne uresničujejo v celoti.

Dejansko vsa poročila kažejo na povečanje revščine otrok v Evropi. Med letoma 2008 in 2012 se je v Evropi (EU27+Norveška, Islandija in Švica) število otrok, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, povečalo za skoraj en milijon, pri čemer se je njihovo število samo med letoma 2011 in 2012 povečalo za pol milijona¹, tveganje za revščino ali socialno izključenost pa se je med letoma 2008 in 2012 povečalo s 26,5 % na 28 % (20,8 % otrok je živel v družinah z razpoložljivimi dohodki, nižjimi od 60 % nacionalnega povprečja, 9 % jih je živel v gospodinjstvih z zelo nizko delovno intenzivnostjo, 11,8 % pa v materialnem pomanjkanju). Po podatkih Eurostata iz leta 2013 sta leta 2013 revščina in socialna izključenost ogrožali 26,5 milijona otrok v EU28, podatki Unicefa, ki združujejo podatke Eurostata in OECD, pa kažejo, da je med letoma 2008 in 2013 1,6 milijona otrok v 30 evropskih državah živel v hudem materialnem pomanjkanju².

Zaskrbljujoče je, da se povečuje delež otrok, ki živijo v popolni in dolgotrajni revščini (več kot tri leta) in da se je v državah, kot so Estonija, Grčija in Italija, od leta 2008 podvojil delež otrok, ki ne morejo biti deležni rdečega mesa, piščanca ali rib dva dni zapored.

Revščina otrok narašča hkrati s povečevanjem socialnih neenakosti in znano je, da je v državah z višjimi stopnjami socialne neenakosti višja tudi raven revščine in socialne izključenosti otrok. „Vrzel revščine“, ki predstavlja razliko med pragom revščine in dohodkom oseb, ki živijo pod pragom revščine, se je povečala, kar kaže na to, da se je revščina poglobila. Od leta 2008 se je v EU27 delež revnih otrok, katerih starši imajo nižjo stopnjo izobrazbe, povečal s 55,3 % na 61 %, medtem ko se je pri otrocih, katerih starši imajo višjo stopnjo izobrazbe, ta delež povečal za samo 0,5 %³. Prav tako je znano, da je v EU več verjetnosti, da imajo otroci, ki so rojeni v ekonomsko ogroženih soseskah ali območjih in katerih starši imajo nizke stopnje izobrazbe in zaposlitve ali so migranti, omejen dostop do zdravstvenih storitev in izobraževanja, ta trend pa se je od leta 2008 še okrepil, in da so enostarševske družine, zlasti družine z materami samohranilkami, bolj izpostavljene tveganju revščine ali socialne izključenosti (49,8 % v primerjavi s 25,2 %), ki je še večje, kadar je starš brezposeln.

Negativne posledice socialne neenakosti se prenašajo z generacije na generacijo, otroci pa lahko vse življenje trpijo posledice revščine in socialne izključenosti, saj se kognitivne in socialno-ekonomske veščine pridobijo zgodaj v življenju, kar pomeni, da bodo imeli negativni politični ukrepi, sprejeti danes, nepopravljive negativne učinke na življenja teh ljudi in na

¹ Organizacija Save the Children, „Child Poverty and Social Exclusion in Europe“ (Revščina otrok in socialna izključenost v Evropi), Bruselj, 2014, str. 5.

² Poročilo Unicefovega urada za raziskave (2014), „Children of the Recession: The impact of the economic crisis on child well-being in rich countries“ (Otroci recesije: vpliv gospodarske krize na blaginjo otrok v bogatih državah), Innocenti Report Card 12, UNICEF Office of Research, Firence, str. 3.

³ Organizacija Save the Children, „Child Poverty and Social Exclusion in Europe“ (Revščina otrok in socialna izključenost v Evropi), Bruselj, 2014, str. 18.

družbo.

Dejavniki, ki najbolj vplivajo na revščino otrok, so politike prerazporejanja bogastva in politika zaposlovanja¹, zlasti ravni plač in socialnih pravic; kljub temu so vlade številnih držav na podlagi smernic institucij EU zmanjšale socialno podporo za otroke in družine. Na Portugalskem, na primer, je med letoma 2010 in 2013, kar sovpada z obdobjem programa trojke, skoraj en milijon otrok prenehal prejemati otroške dodatke, med letoma 2010 in 2012 pa je pravico do varstvenega dodatka izgubilo 46 342 družin. Ni naključje, da imajo države z manjšim številom revnih otrok (nordijske države, Avstrija, Slovenija in Nizozemska) boljše socialne politike v smislu dostopa do stanovanj, nadomestila za brezposelnost, podpore za zgodnje otroštvo in dostopa do izobraževanja, medtem ko imajo višje stopnje revščine otrok tiste države, ki manj vlagajo v te ukrepe, kot so Grčija, Italija, Portugalska, Poljska in Španija.²

Različne organizacije zato soglašajo, da so glavni vzrok za večjo revščino otrok tako imenovani varčevalni ukrepi (znatno zmanjšanje socialne pomoči otrokom in družinam, vse večja brezposelnost, širjenje negotovih oblik zaposlitve in povečanje davčne obremenitve). Po podatkih Unicefa so zmanjšanja proračunskih sredstev, zlasti v sredozemskih državah, prispevala k večjim neenakostim in poslabšanju življenjskih razmer otrok; te politike zato pomenijo kršitev pravic otrok in neizpolnjevanje mednarodnih obveznosti, ki izhajajo iz Konvencije o otrokovih pravicah in Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah.

Revščina ima več razsežnosti in jo je treba razumeti ne le kot nezmožnost zagotavljanja osnovnih potreb otrok, kot so hrana, obleka in stanovanje, temveč tudi kot pomanjkanje dostopa do izobraževanja in kakovostnih zdravstvenih storitev ter nezmožnost sodelovanja v športnih, kulturnih in drugih prostočasnih dejavnostih. Po drugi strani so potrebe otrok neposredno povezane s socialnim položajem družin, zato reševanje težav otrok v širšem smislu pomeni reševanje težav družin.

Menimo, da je nujno, da države članice povečajo količino, zneske, obseg in učinkovitost socialne podpore in socialnih pravic, namenjenih posebej otrokom, pa tudi staršem (kot so nadomestila za brezposelnost oziroma večje pravice do porodniškega in očetovskega dopusta), ter uveljavljajo delovno zakonodajo, ki družinam zagotavlja socialne pravice in varnost ter preprečuje negotove oblike zaposlovanja, nezakonito delo in izkoriščanje delavcev, ter izvajajo ali okrepijo univerzalne socialne prejemke, namenjene otrokom, kot njihovo lastno pravico. Pomembno je, da Evropska komisija ravna v skladu s priporočili, ki jih je sprejela 20. februarja 2013³, in da državam članicam ne priporoča preoblikovanja javnih storitev ali rezov vanje ter da namesto tega predlaga bolj kohezivno politiko povečevanja in

---

¹ Organizacija Save the Children, „Child Poverty and Social Exclusion in Europe“ (Revščina otrok in socialna izključenost v Evropi), Bruselj, 2014, str. 5.

² Organizacija Save the Children, „Child Poverty and Social Exclusion in Europe“ (Revščina otrok in socialna izključenost v Evropi), Bruselj, 2014, str. 12 (na podlagi Tematske raziskave o ukrepih politike glede revščine otrok, ki jo je objavila Evropska komisija leta 2008, in poročila Odbora za socialno zaščito z naslovom Preprečevanje in reševanje problema revščine otrok, objavljenega leta 2012).

³ Vlaganje v otroke: prekinimo krog prikrajšanosti,
http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P8-TA-2014-0070-def_1_3 (C(2013)778), 2013).

porazdeljevanja sredstev EU. V ta namen je nujno treba razveljaviti predloge o ekonomskem upravljanju in Pogodbo o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju. Prav tako je pomembno, da države članice in Evropska komisija obravnavata otroke kot prednostno nalogo v programskem načrtovanju in izvajanju regionalnih in kohezijskih politik, pri čemer izkoristijo Evropski socialni sklad za ukrepe za zmanjševanje revščine otrok ter določijo posamezne in splošne cilje, ki jih je treba redno spremljati. Državam članicam prav tako priporočamo, naj nacionalni proračuni vidno in pregledno predvidijo stroške, namenjene boju proti revščini otrok in izpolnjevanju njihove dolžnosti, da zavarujejo otroke z izvajanjem in spremljanjem načrtov za zmanjšanje revščine otrok s poudarkom na lastnih pravicah otrok, pri čemer je treba določiti cilje za zmanjševanje revščine in socialne izključenosti otrok.

Evropska komisija in Evropski parlament bi morala izkoristiti priložnost vmesnega pregleda večletnega finančnega okvira za povečanje odobrenih proračunskih sredstev iz Evropskega socialnega sklada in programa pomoči v hrani za najbolj ogrožene skupine, pri čemer bi morala dodeljena sredstva na področje boja proti revščini in socialni izključenosti prenesti na primer iz zunanje in varnostne politike. Pomembno je tudi, da Evropska komisija uresniči evropski minimalni dohodek, kot ga je zagovarjal Evropski parlament v svoji resoluciji iz leta 2010 o vlogi minimalnega dohodka v boju proti revščini in spodbujanju vključujoče družbe v Evropi (2010/2039(INI)).

Zgodnje otroštvo pred obveznim izobraževanjem je ključno za razvoj otrok, saj v tej starosti razvijejo osnovne veščine; dostop do kakovostnega šolstva ima pomemben vpliv na samozavest, sposobnost sodelovanja v družbenem življenju in kakovost zdravja. Vendar je v EU storitev predšolske vzgoje in izobraževanja za otroke v starosti od 0 do 3 let v povprečju deležno približno 30 % otrok¹, v 11 državah (Romunija, Poljska, Slovaška, Češka, Bolgarija, Litva, Madžarska, Malta, Avstrija, Hrvaška in Latvija) pa je ta delež nižji od 15 %, pri čemer imajo otroci iz najrevnejših družin slabši dostop do otroškega varstva.² Po drugi strani je leta 2012 stopnja osipa v EU povprečno znašala 13 %, v nekaterih državah pa je celo preseгла 20 % (Portugalska, Španija in Malta)³. Zato priporočamo, naj države članice vsem otrokom zagotovijo dostop do brezplačnega in kakovostnega javnega šolstva v vseh starostih, vključno z zgodnjim otroštvom, in zagotovijo ustrezna razmerja med številom učiteljem in številom učencev; priporočamo tudi, naj države članice zagotovijo brezplačno šolsko gradivo in šolski prevoz v obdobju šolanja.

Otroci, rojeni v revščini, so bolj izpostavljeni tveganju za kronične bolezni in imajo več zdravstvenih težav. Celo v državah, kjer je pravica do zdravja zakonsko opredeljena, številni otroci nimajo dostopa do družinskega zdravnika ali zobozdravnika, med drugim zaradi pomanjkanja javnih storitev ali dragih zdravil. Tudi stopnja umrljivosti dojenčkov je mnogo višja v družinah iz nižjih socialno-ekonomskih okolij.

Finančne težave v družinah prispevajo tudi k naraščanju težav z duševnim zdravjem med starši in naraščanju razpada družin, kar nedvomno vpliva na psihično in socialno blaginjo otrok.

---

¹ Statistika Evropske unije o dohodkih in življenjskih pogojih (EU-SILC) za leto 2013.

² Odbor za socialno zaščito (2012), Preprečevanje in reševanje problema revščine otrok.

³ Statistika Evropske unije o dohodkih in življenjskih pogojih (EU-SILC) za leto 2013.

Obžalovanja vredno je, da se v državah, kot je Portugalska, več sredstev nameni za plačilo obresti na državni dolg kot za javno zdravstvo. Državam članicam priporočamo, naj zagotovijo univerzalno, javno, brezplačno in kakovostno zdravstveno varstvo, kar zadeva preventivno in osnovno zdravstvenega varstva, dostop do diagnosticiranja, zdravljenja in rehabilitacije, pravico do spolnega in reproduktivnega zdravja žensk z zagotavljanjem zdravstvenega varstva za dojenčke in zdravstvene nege pred porodom in po njem, zlasti v primeru prezgodnjega poroda, ter dostop do družinskih zdravnikov, zobozdravnikov in specialistov za duševno zdravje za vse otroke, ter vključijo te vidike v javnozdravstvene strategije na nacionalni ravni in ravni EU.

Poudariti je treba, da 11 % otrok živi v družinah, ki porabijo več kot 40 % razpoložljivega dohodka za stanovanjske stroške (v Grčiji ta delež znaša 38 %), v zadnjih poročilih Evropske federacije nacionalnih organizacij, ki se ukvarjajo z brezdomci (European Federation of National Organisations Working with the Homeless) pa je ugotovljeno, da namestitev za brezdomce vse bolj uporabljajo ženske, mladi in družine z otroki, otroci migrantov pa so prekomerno zastopani. Pozivamo države članice, naj odpravijo možnost zasega ali prisilne izvršbe za stanovanja, kadar družine nimajo zadostnih dohodkov za preživljanje ali so v postopku davčne izvršbe.

Države članice pozivamo tudi, naj zagotovijo potrebne subvencije, da se vsem otrokom omogoči uresničevanje pravice do kulture, športa in prostega časa s posebnim poudarkom na revnih otrocih, otrocih na oddaljenih območjih, invalidnih otrocih in migrantih. Za zaščito otrok pred zlorabo, nasiljem in zanemarjanjem je pomembno okrepiti socialne pravice, ki jih mora zagotoviti država, s povečanjem števila delavcev in strokovnjakov za socialne storitve in izboljšanjem zdravstvenega, psihološkega in socialnega varstva mladih.